

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, dnia 25 maja 2011 r.

**Pan
Witold Sumiński
Dyrektor
Regionalnego Zarządu
Gospodarki Wodnej
we Wrocławiu**

LOP-4112-01-01//2011
S/11/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła w Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej we Wrocławiu² kontrolę gospodarowania w latach 2008-2010 wybranymi składnikami majątku Skarbu Państwa, przekazanymi w trwały zarząd RZGW Zarządu Zlewni Środkowej Odry - odcinek opolski z siedzibą w Opolu³, znajdującymi się w obrębie turawskiego zbiornika retencyjnego.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 11 maja 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność RZGW w kontrolowanym zakresie.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz.1701 ze zm., dalej ustawa o NIK

² dalej: RZGW

³ dalej: Zarząd Zlewni

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe:

1. Zarząd Zlewni dopuścił do bezumownego korzystania przez osoby trzecie z nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Skarbu Państwa nie pokrytą wodami zbiornika retencyjnego Turawa, przekazanej RZGW przez Starostę Opolskiego decyzją z dnia 7 lipca 2008 r. (działka nr 1/12 ark. mapy 6 o powierzchni 1.3517 ha) oraz nie dochodził należności z tego tytułu. Badanie 35 ze 136 przypadków zakończonych dzierżaw części tej nieruchomości ujawniło, że w 24 przypadkach⁴ (69 %) podmioty będące poprzednio dzierżawcami korzystały nadal bezumownie z tej nieruchomości. Zarząd Zlewni w żadnym przypadku nie podjął działań mających na celu uzyskanie wynagrodzenia za korzystanie z tych nieruchomości, jak również działań zmierzających do przejęcia bezprawnie zajmowanych gruntów. Według wyliczeń dokonanych w trakcie kontroli NIK, utracone wskutek zaniechania dochodzenia wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z tych nieruchomości wynosiło 6 tys. zł.

2. Zdaniem NIK, wpływ na powyższą nieprawidłowość, miał brak rzetelnej ewidencji poszczególnych części nieruchomości przeznaczonych do udostępnienia osobom trzecim oraz części wydzierżawionych. Zapisy w prowadzonym przez Zarząd Zlewni *Rejestrze dzierżawców*, w którym zarejestrowano 288 podmiotów (z tego 152, które były dzierżawcami w okresie objętym kontrolą i 136 podmiotów, które były dzierżawcami w poprzednich okresach) były niekompletne, a zamieszczone dane nie były ujmowane w sposób jednolity. Natomiast prowadzony przez Zarząd Zlewni *Rejestr umów* w rzeczywistości zawierał wyłącznie dane o umowach dzierżawy wysłanych w latach 2010-2011 do 150 podmiotów (odpowiednio: 141 i 9 wg stanu na dzień 10 lutego 2011 r.), podpisanych jednostronnie przez zastępcę dyrektora Zarządu Zlewni i uniemożliwiał prawidłową identyfikację zawartych umów. Badanie losowo wybranych 35 wpisów w ww. Rejestrze wykazało, że w 25 przypadkach (71 %) przesłane w 2010 r. do potencjalnych dzierżawców umowy nie zostały przez nich podpisane i zwrócone.

Powyższe uniemożliwiało prowadzenie racjonalnej gospodarki tą nieruchomością Skarbu Państwa - planowanie i dysponowanie na rzecz osób trzecich poszczególnymi częściami nieruchomości. Brak ewidencji stanowił ponadto naruszenie pkt 35 i pkt 36 zarządzenia nr 0230/14/2007 Dyrektora RZGW w sprawie zakresu działania Zarządów Zlewni RZGW stanowiącego załącznik Nr 2 do *Regulaminu organizacyjnego RZGW we Wrocławiu*. Odpowiedzialność za powyższe ponoszą osoby zatrudnione na stanowisku starszego

⁴ w tym 14 na Półwyspie Relaks w Turawie

specjalisty ds. wywłaszczeń, a z tytułu nadzoru - zastępca dyrektora RZGW ds. Zarządu Zlewni, który wyjaśnił, że jednostka nie prowadziła ww. ewidencji ponieważ nie była jej potrzebna.

3. Zarząd Zlewni nie zapewnił prawidłowego nadzoru nad nieruchomościami gruntowymi w obrębie turawskiego zbiornika retencyjnego (zlokalizowanymi na półwyspie Relaks), czego skutkiem było niezapobieżenie przypadkom samowoli budowlanych.

Stwierdzono, że Stowarzyszenie Wyspa wybudowało na terenie RZGW studnię głębinową, pomimo niespełnienia szeregu warunków wyszczególnionych w piśmie Zarządu Zlewni z dnia 10 czerwca 2009 r., w tym odnoszących się do obowiązków nałożonych w przepisach, w szczególności w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*⁵. I tak wg informacji Starostwa Powiatowego w Opolu Stowarzyszenie Wyspa przystępując do budowy studni głębinowej :

- nie przedłożyło i nie zatwierdziło projektu prac geologicznych na wykonanie otworu studziennego, wymaganego przepisami art. 33 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. *Prawo geologiczne i górnicze*⁶,
- nie przedłożyło i nie zatwierdziło dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby wód podziemnych, o której mowa w art. 45 ust.1 ww. ustawy,
- nie wystąpiło o uzgodnienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach jest konieczna dla potrzeb wykonania urządzeń umożliwiających pobór wód podziemnych o zdolności poboru nie niżej niż 10 m³/h oraz w przypadku wpływu na obszary Natura 2000), pomimo obowiązku wynikającego z art. 77 ust.1 pkt 1, ust. 3, ust. 4 pkt 1 i ust. 7 oraz art. 156 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*⁷, związku z § 3 ust. 1 pkt 70, 71 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*⁸,

⁵ Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.

⁸ Dz. U. Nr 213, poz. 1397 - decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje, zgodnie z art. 75 ust.1 pkt 4 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, właściwy wójt lub burmistrz,

- nie wystąpiło z wnioskiem i nie posiadało pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych, wymaganego art. 122 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*⁹,
- nie wystąpiło z wnioskiem o pozwolenie wodnoprawne na pobór wód powierzchniowych (wymagane w przypadku poboru wód przekraczającego 5 m³/dobę) wymagane art. 122 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 37 pkt 1 ustawy *Prawo wodne*.

NIK zauważa, że Zarząd Zlewni po zakończeniu inwestycji przez Stowarzyszenie Wyspa, zawiadomił o powyższym Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Opolu, jak również organy ścigania.

Stwierdzono ponadto, że korzystająca bezumownie od stycznia 2009 r. z nieruchomości RZGW właścicielka domku letniskowego na Półwyspie Relaks, dokonała jego rozbudowy bez zgody RZGW, jak również z naruszeniem przepisów art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*¹⁰. Według informacji PINB w sprawie tej zostało wszczęte z urzędu postępowanie, które zostało zakończone wydaniem w dniu 20 lipca 2009 r. decyzji nakazującej rozbiórkę samowolnie dokonanej rozbudowy domku.

Dodatkowo kontrola ujawniła cztery nielegalne wysypiska śmieci na terenie Półwyspu Relaks, wobec których Zarząd Zlewni nie podjął czynności wymaganych art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*¹¹

4. Zarząd Zlewni dopełnił obowiązków wynikających z art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*¹² uzyskania decyzji Wójta Gminy Turawa zezwalających na usunięcie drzew znajdujących się na Półwyspie Relaks. Wnioski o wydanie powyższych decyzji uzasadniano względami bezpieczeństwa ludzi i obiektów budowlanych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. *Podjęcie działań zmierzających do wyegzekwowania od Zarządu Zlewni realizacji obowiązków prowadzenia ewidencji gruntów oraz ewidencji umów dzierżawy i użytkowania gruntów.*
2. *Wyegzekwowanie od korzystających bezumownie z części nieruchomości przekazanych w trwałą zarząd RZGW Zarządu Zlewni wynagrodzenia za korzystanie*

⁹ Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.

¹⁰ Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.

¹² Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.

z tych nieruchomości, a następnie podjęcie działań w celu zawarcia umów dzierżawy lub wydania nieruchomości RZGW.

3. Zapewnienie właściwego nadzoru nad nieruchomościami gruntowymi w obrębie turawskiego zbiornika retencyjnego, w celu zapobieżenia przypadkom samowoli budowlanych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.